

Onbeş günlük
DURUM
TKP. Yayın Bürosu

Bütün ülkelerin proleterleri, birleşiniz !

TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİNİN ENFORMASYON BÜLTENİ

Sayı 5 (259)

17 Mart 1980

- İÇİNDEKİLER:
1. TKP MK Bildirisi
  2. TKP MK Genel Sekreteri İ. Bilen yoldaşın ABD Komünist Partisi MK'ne başsağlığı mesajı
  3. İşçi direnişleri
  4. İlerici yazar ve basın üzerinde baskılar
  5. Kanlı saldırılar-terör
  6. 8 Mart kutlandı

TÜSTAV

B İ L D İ R İ

Türkiye işçi sınıfı, karmaşık koşullarda, çetin bir grev savaşına girdi. Grev hareketi metal, testil ve öteki işkollarına yayılıyor. İşçi sınıfı, halkımız ekonomik bunalımın dayanılmaz yüklerine, zorbalık yasalarına, faşist saldırılara, emperyalist baskılara, kölelik anlaşmalarına karşı savaşıyor.

TKP tüm halkımızı işçi sınıfının bu haklı grevlerine omuz vermeye çağırıyor. Grev hareketinin yüzbinlerce işçiyi kucaklaması, emekçileri eyleme çekmesi, grev silâhını kullanan işçilerle dayanışmanın yükselmesi, işbirlikçi, tekelci burjuvazinin halka karşı giriştiği çok yönlü saldırıyı geriletmede temel dayanak olacaktır.

TKP, barıştan, ulusal bağımsızlıktan, demokrasiden ve toplumsal ilerlemeden yana tüm güçleri artan tehlikeler karşısında uyarıyor. Gerici politik güçler, ülkemizi bugünkü bunalıma yuvarlayan iflâs politikasında ayak diriyor. Türkiye NATO'ya, emperyalizme ekonomik, politik, askersel her yönden daha da bağlanıyor. Hükümet Amerikayla yeni kölelik anlaşmasını imzalamak üzere. Bu anlaşma, topraklarımızı nükleer bir mezarlığa çevirebilir.

Bir avuç tekel, ülke ekonomisine daha da egemen oluyor. Demirel hükümeti devlet sektörünü dağıtıyor, ya da onu büsbütün tekellerin bir parçası durumuna getiriyor. Bu gözü dönmüş tekelci tırmanış, milyonlarca işçi, emekçi için işsizlik ve pahalılık, köylülük için topraksızlık, gübresizlik, açlık, orta katmanlar için yıkım, küçük ve orta kapitalistler için iflâs demektir.

İşte bu politika, baskı, terör, zorbalık yöntemleriyle yürütülüyor. Bir yılı aşkın süregiden sıkıyönetim, çıkarılan baskı yasaları, Kürt halkı üstündeki şövenist barbarlık, "Politika" gazetesini ve öteki ilerici yayınları yasaklamalar, yığınsal tutuklamalar, binlerce yurttaşın ölümüyle sonuçlanan faşist terör eylemleri halkımızı susturamadı. Şimdi hükümet "bölücülük" ve "komünizm" tehlikesi masalıyla olağanüstü durum, DGM yasaları çıkartmaya hazırlanıyor. Toplu sözleşme hakkını yok edecek tasarılar gündemde duruyor. İnsan avını yasallaştıran girişim-

ler-tezgahlanıyor. Sıkıyönetimci generaller "iç savaş" çılgınlıkları atıyor ve "kan dökmekten" söz ediyor. Cumhurbaşkanı seçimi eşliğinde Anayasa değişikliği plânlanıyor. Parlatonun şimdiden daralan yetkileri tek adanda toplanmak isteniyor. Yarı askersel zorbalık rejimi böylece yerleştiriliyor. Faşizm tehlikesi artıyor.

Generallerin ultimatomu AP-CHP koalisyonuna yolu açamadı. Şimdi bu yöndeki baskılar, açık bir askersel devirme korkutmasıyla daha da yoğunlaşıyor...

Egemen sınıflar halka, özgürlüklere saldırırken "terörizmle savaş" demagojisine sarılıyor. Gerçekte onlar, terörizmi bilinçli olarak kışkırtıyor, besliyorlar. Faşist komandoların terörünü doğrudan örgütüyor, yönetiyorlar. Öte yandan ister doğrudan egemen sınıflarca örgütlensin, ister "inänmiş" teröristlerce yürütölsün, "sol" görünömlü terörizmin tüm eylemleri yalnızca emperyalizmin, gericiliğın işine yarıyor. Faşist ve "sol" görünömlü bireysel terör eylemlerinin son günlerde yoğunlaşması rastlantı değildir. Hükümet ve militarist klik yükselen grev hareketini bu yolla da kırmayı plânlıyor. Erlerin öldürölmesi orduyu kışkırtma amacı taşıyor. Gericici, tekelci, Maoçu basın "sol" görünömlü terörizmin cinayetlerini, tüm eylemlerini TKP'ye buluşturmak için iğrenç bir kampanyayı gürültüyle öne çıkarıyor. Bu kampanya, kamu işletmelerinde çalışan insanlara özel kurslarda zorla anti-komünizm broşürleri okutma girişimleriyle birleşiyor. Bu kampanya TKP'ye karşı saldırıyı daha da arttırmak, demokratik, anti-emperyalist güçleri zayıflatmak amacı taşıyor.

TKP, "sol" görünömlü terörizmin, hangi kılığa girerse girsin, özünün tümüyle karşı-devrimci olduğunu saptamıştır. CIA'nin, MIT'in elindeki bu silâhı susturmak için, TKP, tüm işçilere, emekçilere, gençlere, aydınlara, tüm demokrasi, barış, bağımsızlık ve sosyalizm yanlısı insanlara başvuruyor. Özellikle serüvenciliğe kapılmış tüm dürüst devrimcilere sesleniyor: İşçi sınıfının Leninci, örgütlü, yığınsal savaş çizgisine gelin! Size dayatılmak istenen ya eylemsizlik, ya terörizm ikilemine aldanmayın! Baskının, zorbalığın her türüne örgütlü, yığınsal direnişle karşı koyun!

Hiç bir burjuva hükümeti, halkın örgütlü ve bilinçli desteğine dayanmayan hiç bir politik alternatif bunalımı çözemez, ülkeyi esenliğe çıkaramaz. Bugün, tüm ulusal demokratik güçleri bir tek cephede toplamak, kurtuluş yolunu açacak olan tüm güçleri birleştirmek, ortak savaşı baş düşmana emperyalizme, işbirlikçi, tekelci burjuvaziye karşı çevirmek gerekiyor. Tekellerin ücretlere saldırısına, işsizliğe, pahalılığa karşı, ikili kölelik anlaşmasına, atom harmanlarına, silâhlanma yarışına ve DGM'lere, zorbalık yasalarına, tutuklamalara karşı işçi sınıfının, milyonlarca emekçinin savaştını örgütlemek gündemde duruyor. TKP, emperyalizmin, NATO'nun artan baskılarına, egemen sınıfların yoğunlaşan saldırılarına karşı en geniş demokrasi güçlerinin eylem birliğini gerçekleştirmek zorunluğunu bir kez daha önemle vurguluyor.

17 Mart 1980

Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi

ABD KOMÜNİST PARTİSİ MERKEZ KOMİTESİ'NE

Değerli yoldaşlar,

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi, ABD Komünist Partisi Merkez Komitesi Politik Büro üyesi William L. Patterson yoldaşın ölümü nedeniyle duyduğunuz derin acıyı paylaşır. Patterson yoldaş, ABD ve uluslararası komünist ve işçi hareketinin seçkin bir savaşçısıydı. O ateşli Marksist-Leninist bir devrimci, Lenin'in partisi SBKP'nin ateşli bir dostuydu. TKP, Türkiye komünistleri Patterson yoldaşın anısını her zaman canlı tutacaklardır.

Komünist selamlarımızla,

11 Mart 1980

Türkiye Komünist Partisi
MK Genel Sekreteri
İ. Bilen

İ Ş Ç İ D İ R E N İ Ş L E R İ

Grevler yurt ölçüsünde yaygınlaşıyor. Çeşitli iş kollarında binlerce işçi ücret artışları, iş güvenliği, yeni sosyal haklar istiyor, artan pahalılığı, işsizliği, baskıları, faşist saldırıları emperyalizmin, NATO'nun dayatmalarını protesto ediyor.

Metalurji işçilerinin direnişi:

DİSK'e bağlı Maden-İş sendikasına üye metalurji işçileri, Maden-İş Temsilciler Kurulu'nun toplantısında alınan karar gereğince MESS patronlarına karşı çetin bir sınıf savaşına girdiler. MESS'e bağlı 104 işyerinde 40 bin metalurji işçisini kapsayacak olan grevler 13 Mart'ta 12 işyerinde uygulanmaya başlandı. Kısa bir süre sonra grev uygulanan işyerlerinin sayısı 53'e çıktı ve grevlere katılan işçilerin sayısı 30 bini buldu. Metalurji işçilerinin greviyle ilgili bir açıklama yapan Maden-İş sendikası, iki çocuklu bir ailenin sadece gıda maddesi için aylık giderinin 16 bin 500 liraya bulduğu, işçinin eline geçen brüt ücretin ise 7 bin 600 liraya geçmediği koşullarda işçinin grev savaşımı silâhını kullanmaktan başka bir seçeneği kalmadığını, metalurji işçilerinin kararlı, disiplinli savaşımıyla, ulusal ve uluslararası dayanışmanın gücüyle grevin başarıyla sonuçlanacağını bildirdi.

Tekstil işçilerinin direnişi:

DİSK'e bağlı Testil sendikasının kademeli olarak başlattığı grevler sürüyor. Testil sendikasının 77 işyerinde aldığı grev kararı 30 bin tekstil işçisini kapsıyor. Sendika şu sırada 32 işyerinde grev uyguluyor ve bu grevlere 13 bin işçi katılıyor.

Diğer iş kollarında direnişler:

Yurdun çeşitli yerlerinde diğer işkollarında çalışan 12 bin işçinin grevleri sürüyor. Bu arada Türk-İş'e bağlı Tek Gıda-İş sendikası 64 bin işçiyi kapsayan grev kararı aldı. Mart ayı başında 860 bin işçiyi kapsayan toplu sözleşme dönemi başladı. İzmir'de, Ankara'da ve İstanbul'da aylardır ücretlerini alamayan belediye işçileri direniyor. THY'de Hava-İş sendikasının uyguladığı grev sürüyor. Özellikle Türk-İş'e bağlı sendikalar, % 50'lik devalüasyondan ve % 100'lük zamlardan önce imzalanan toplu

sözleşmelerin geçersiz sayılması için çetin bir savaşa hazırlanıyor. DDY'da 40 bin işçi, Teksif sendikasına üye 70 bin işçi, SEKA işyerlerinde çalışan 15 bin işçi hiçbir geçerliği kalmamış olan toplu sözleşmelerin yenilenmesi için direniyor.

Gericiliğin saldırıları:

İşçi sınıfının yürüttüğü çetin savaşımı ezmek için Demirel hükümeti Sıkıyönetim komutanlıkları, tekelci, holdingçi patronlar, gerici, faşist, Maoçu basın açık bir saldırı yürütüyor.

MESS patronları metalurji işçilerinin grevini "ideolojik" diye niteliyor ve lokavt ilân ediyor. Demirel hükümeti, grevlerin "yasa dışı" eylemler olduğunu söylüyor. İstanbul sıkıyönetim komutanlığı ise, yayınladığı bir bildiriye işçi sınıfının grevlerine "dışardan kışkırtma" diyerek kamuoyunu yanıltmaya, işçi sınıfının birliğini parçalamaya, dayanışmayı zayıflatmaya çalışıyor. "Hergün", "Tercüman" ve "Aydınlık" gibi gazeteler de aynı amaçla işçi grevlerine karşı yoğun bir kampanya yürütüyorlar.

Tekstil iş koğunda sürdürülen grevleri kırmak için baskılar yoğunlaşıyor. Yalnız İstanbul'da Zeytinburnu'ndaki işyerlerinde 120 Tekstil işçisi gözaltına alındı, polis fabrikalarda arama yaptı, işçileri copladı. Testil genel başkanı Rıdvan Budak tutuklandı.

Ayrıca Petrol-İş Gemlik şube başkanı ve yöneticileri gözaltına alındı.

D A Y A N I Ş M A

Maden-İş'in, Tekstil sendikasının ve diğer işçi ve emekçilerin direnişleriyle, haklı savaşımıyla ulusal çapta güçlü bir dayanışma sürüyor. DİSK'e, Türk-İş'e bağlı öteki sendikalar, demokratik kuruluş ve örgütler dayanışma içinde olduklarını bildiriyor, diğer fabrikalarda çalışan işçiler grevci işçileri ziyaret ediyor ve desteklerini duyuruyorlar.

Yurtdışındaki işçi ve öğrencilerimiz de ekonomik, sosyal ve demokratik hakları uğrunda direnen işçilerle uluslararası çapta bir dayanışma kampanyasının hazırlıklarını yürütüyorlar.

İlerici yazar ve basın üzerinde baskılar

İstanbul Sıkıyönetim 3.Nolu Mahkemesi, bundan bir süre önce yasaklanan "Politika" gazetesinin ^{genel} yayın müdürü ve yazarı Aydın Engin, yazışmaları müdürü Osman İkiz, yazarları Özlem Özgür ve Akın Ergene hakkında tutuklama kararı verdi. Yazarların faşist 142.maddeden yargılanması isteniyor. Bu arada A.Engin tutuklandı ve Davut Paşa kışlasına götürüldü. A.Engin'e işkence yapıldığı, insanlık dışı koşullarda tutulduğu, sağlık durumunun giderek kötüleştiği bildiriliyor.

"Politika"nın yasaklanması ve verilen tutuklama kararları ulusal ve uluslararası çapta sert protestolarla karşılanıyor, ülkemizde ilerici basın ve yazarlarla dayanışma giderek güçleniyor. TİP yaptığı açıklamada "Politika" gazetesinin kapatılmasına karşı tüm basını ve demokrasi güçlerini savaşıma çağırdı. TSİP başkanlar kurulu üyesi Aydoğan Gezer, "Politika" üzerindeki yasağın kaldırılmasını istedi. Lice'de ilerici gençler, liseliler, öğretmenler, köylüler ve ilerici memurlar "Politika"nın kapatılmasını protesto ettiler ve dayanışmalarını bildirdiler. Balıkesir'de imza kampanyası başlatıldı. Yurt dışındaki işçilerimiz, Batı Avrupa ülkelerinde öğrenim gören öteki uluslardan öğrenciler, FKP, AKP, Fransız sendikalarından CGT ve Batı Almanya'daki demokratik kuruluşlar ülkemizde ilerici basın ve yazarlar üzerinde artan baskıları kınadılar ve dayanışmalarını bildirdiler.

Kanlı saldırılar-terör

Demirel hükümetinin kurulmasından sonra kanlı saldırılar daha da arttı. Burjuva çevreleri ve basını da bunu kabul etmek zorunda kalıyor. MSP Genel Başkanı Erbakan, Demirel hükümetinin kurulmasından bu yana 700 kişinin öldüğünü, 2 bin kişinin yaralandığını açıkladı.

Bu saldırı ve terörün son günlerde Doğu illerinde yoğunlaştığı görülüyor. Mart ayının ilk günlerinde ordu birlikleri, polis ve jandarma ekipleri Diyarbakır, Mardin, Van, Ergani

bölgelerinde yoğun baskı ve terör hareketine giriştiler. Diyarbakır'ın Dakapı, Dört Yol, Balıkçılarbaşı semtleri kuşatıldı. Yoğun aramalara geçildi, çok sayıda vatandaş tutuklandı, karakola götürülerek işkenceden geçirildi. Mardin, Nusaybin ve Kızıltepe'de de düzenlenen baskınlar sonucu tutuklananlara işkence yapıldı. Yenişehir'de karakolda işkenceden geçirilen bir genç daha sonra dördüncü kattan aşağı atıldı. Van'da ve Ergani'de yığinsal tutuklamalar oldu. 150 kişi gözaltına alındı.

Sosyalist partiler üzerinde baskılar:

TİP Genel Başkanı Behice Boran hakkında 14 Ekim seçimleri nedeniyle televizyon ve radyo konuşmasında "komünizm propagandası" yaptığı gerekçesiyle Ankara Sıkıyönetim Mankemesinde dava açıldı. Boran'ın faşist 142. maddeden yargılanması isteniyor. Bu olay ülkemizde düşünce ve fikir özgürlüğünün, temel insan haklarının nasıl kabaca çiğnendiğinin somut kanıtıdır.

İlerici öğretmenlere karşı baskılar:

115 gündür tutuklu bulunan TÖB-DER yöneticilerinin yargılanması sürüyor. TÖB-DER yöneticileri hakkında 10 yıla kadar hapis cezası isteniyor. Daha önce tahliye edilen TÖB-DER Genel Başkanı Gazioğlu yeniden tutuklandı. Bir yandan da Ankara'da ve diğer illerde ilerici öğretmenler görevlerinden alınıyor, yerlerine faşist eğilimli öğretmenler atanıyor. Resmi açıklamalara göre, açığa alınan öğretmen sayısı 14 bini bulmuştur.

"8 Mart" Kutlandı

1980 yılı 8 Martı, Türkiye'de emekçi kadınların demokratik yığın örgütü İlerici Kadınlar Derneği'nin kapalı olmasına karşın, yığinsal bir biçimde kutlandı. İlerici, emekçi kadınlar, Ankara, İstanbul, İzmir, Eskişehir, Kırıkkale, Seydişehir, Zonguldak, Lüleburgaz, Keşan, Antakya, Samandağa, Haruniye, İskenderin, Mersin, Adana, Diyarbakır, Ergani, Lice, Batman, Uzunköprü

Tarsus, Samsun, Beşikdüzü, Kocaeli, Bursa ve daha birçok il ve ilçede yığinsal gösteri ve toplantılar düzenlediler. Uluslararası Kadınlar Günü kutlamalarının bu yıl en önemli özelliklerinden biri, ilerici kadın hareketinin işçi sınıfıyla olan bağının somut olarak görülmesi oldu. Kadın işçiler 8 Mart'ı çalıştıkları fabrikalarda, grev yerlerinde, direnişlerde kutladılar. Kutlamaların ikinci bir özelliği de, ilerici, sosyalist, Kürt kadın örgütleri arasında eylem ve güç birliğinin yeni bir düzeye ulaştırılması oldu. Diyarbakır, İzmir ve Bursa'daki kutlama törenlerinde bunun somut örnekleri verildi. Yapılan gösterilerde, ilerici, emekçi kadınlarımız, Demirel hükümetinin halk düşmanı politikasını, kanlı saldırıları, pahalılığı, işsizliği, emperyalizmin ülkemiz üzerinde artan baskılarını kınadılar, emekçi kadınların istemlerini dile getirdiler. 8 Mart dolayısıyla İKD Genel Başkanı Beria Onger, TİP Kadın Seksiyonu Başkanı Nermin Aksın, DKB Genel Başkanı Yıldız Güncan yaptıkları ortak açıklamada, "demokratik kadın hareketinde en geniş güç ve eylem birliğinin sağlanmasının tüm demokrasi güçlerinin eylem birliğinin pekiştirilmesine önemli katkıda bulunacağı" belirtildi.

TKP, ülkemiz ilerici kadın hareketinin bağımsızlık, demokrasi, toplumsal ilerleme ve sosyalizm için savaşına büyük değer biçiyor ve demokratik kadın hareketi içinde gelişen eylem birliğini vargücüyle destekliyor.

TÜSTAV